

Slots- og Kulturstyrelsen

Fejøgade 1
4800 Nykøbing Falster
Telefon 33 95 42 00

post@slks.dk
www.slks.dk

8. januar 2026
Jour. nr.: 22/05602

Høring om fredning af Torvet 13

Det Særlige Bygningssyn har på sit møde den 11. december 2025 indstillet, at byhuset, Torvet 13, Matr. 143a, Præstø Bygrunde, Præstø, i Vordingborg Kommune, bliver fredet.

Bygningssynets indstilling

Det Særlige Bygningssyn udtaler:

Det Særlige Bygningssyn finder, at byhuset (*1908 af tømrermester Ole Peter Jensen*) beliggende på Torvet 13, 4720 Præstø, Vordingborg Kommune har de arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter, som kan begrunde en fredning.

Den tidligere landsretssagførerbolig på Torvet 13 er et velbevaret eksempel på en bolig for det bedre borgerskab, hvor den oprindelig funktion som kombineret bolig og advokatkontor stadig kan aflæses. Særligt facaden mod Torvet rummer arkitektoniske kvaliteter og huset er et godt eksempel på et nationalromantisk byhus i en provinsby fra begyndelsen af 1900-tallet. Den håndværksmæssige udførelse, soliditet og detaljering vidner om, hvad der dengang var et passende hus for en landsretssagfører.

Mod torvet udstråler den symmetriske opbygning og den gennemførte brug af granit i fundamentet og som slutsten i de murede stik, solid myndighed og rolig harmoni. En række detaljer, såsom sålbænke af glaserede tegl, mønstermurværk, strømskifter og skråtstillede teglsten, sikrer variation og opblødning i den imponante facade. Brugen af buemotivet i de murede stik samt på kvistene understreger den omhu, der er lagt i formgivning og håndværk. Den mere nedtonede asymmetriske haveside afspejler det naturlige hierarki mellem for- og bagside.

I det indre er der primært værdi i den relativt velbevarede planløsning samt i apteringen, der i det store og hele står som på opførelsestidspunktet, når det gælder de nederste etager. Den traditionelle materialeholdning med brædegulve, pudsede vægge

og lofter, stukatur og det velbearbejdede snedkerinteriør får rummene til at fremstå indbydende og harmoniske. I stueetagen kan man stadig se den klare opdeling mellem kontor- og repræsentationslokaler mod torvet og de mere private lokaler placeret mod haven.

Synet anbefaler, at man på sigt udskifter den nyere havedør i opholdsstuen med en dør, der i højere grad passer til resten af huset og lægger sig tættere op af periodens udtryk.

Høring

Bemærkninger om fredning kan sendes til Slots- og Kulturstyrelsen. Bemærkningerne skal være modtaget senest den 11. april 2026.

Herefter vil Slots- og Kulturstyrelsen senest 3 måneder efter denne dato beslutte, om bygningen skal fredes.

Bemærkninger vil indgå helt eller delvist i afgørelsen og kan evt. blive offentliggjort i deres helhed.